

23.000 NOUS FUNCIONARIS VALENCIANS

Insalud: tard i amb problemes

Justament al començament de la campanya electoral, Joan Lerma i Joaquín Almunia firmaven els documents que completen, formalment, el procés de transferències. Les coses, però, no semblen ser tan senzilles.

Josep Ramon Lluch

Mentre a la residència de la Seguretat Social d'Alacant els malalts i els familiars replegaren amb graneres i recollidors els papers i les deixalles acumulats en les habitacions com a conseqüència de la vaga del personal de la neteja, i els metges secundaven un dia més la vaga convocada per la Coordinadora de Metges d'Hospital, a Madrid, a les nou i mitja del matí de dijous 28 de maig, el president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma, i el ministre de Treball i Seguretat Social Joaquín Almunia, firmaven els documents de transferència de l'Instituto Nacional de la Salud (Insalud) a l'administració autonòmica del País Valencià.

Ficats en campanya electoral no ha d'estranyar que l'anunci del traspàs haja provocat reaccions ben diferents entre els polítics valencians, en funció del partit on militen. Així, Joan Lerma s'apressà a manifestar, després de

firmar-ne el document, la seua satisfacció per la consecució d'aquesta nova competència, mentre que la candidata a la Generalitat per Alianza Popular, Rita Barberá, assegurà que no es refiava ja de cap document signat per Lerma, i la resta de partits de l'oposició criticaven l'oportunisme de fer coincidir l'anunci del traspàs de l'Insalud tot just amb l'inici de la campanya electoral. Un colp d'efecte propagandístic —asseguren— quan les enquestes apuntaven un descens de la intenció de vot per al partit en el govern valencià.

Malgrat el rebombori de la firma de la transferència de tot el sistema sanitari públic a l'administració valenciana, no serà fins el primer de gener de l'any vinent que es farà càrrec efectivament del «paquet» traspasat, ja que encara hi ha pendent que la comissió mixta de transferències (administració estatal-administració valenciana) considere definitiu el document i que l'aprove el consell de ministres.

Amb l'acord del passat dia 28 de

maig culmina el procés de transferències a la Generalitat valenciana... vint mesos després d'aquell 3 d'octubre de 1985 en què el vice-president del govern central, Alfonso Guerra, vingué a València per tancar formalment el procés de transferències, on encara quedaven pendents l'empresa FEVE i el mateix Insalud. Els ferrocarrils de via estreta han esdevingut Ferrocarrils de la Generalitat valenciana, des que el 13 de juny de 1986 el consell de ministres aprovà l'acord de transferència a l'administració autonòmica de l'antiga FEVE, de manera que ara és quan s'ha completat realment un procés que ja havia estat tancat fa vint mesos.

Cal assenyalar que, malgrat que el govern valencià ha repetit durant aquests dies que ja s'ha aconseguit el sostre de competències, que el País Valencià té les mateixes dosis d'autogovern que d'altres comunitats «històriques», ningú no ha explicat que encara no s'ha parlat d'assumir competències en matèria d'ordre públic i que la po-

licia autonòmica sona tan a xinès com la llei de comarcalització o el mateix permís definitiu per començar a emetre com a Televisió Valenciana.

L'Insalud és un tema pendent de fa molt de temps. Durant la presentació de la memòria de la Conselleria de Sanitat, Treball i Seguretat Social de 1984, l'aleshores conseller Miquel Millana va assegurar que «d'ací a un mes s'aprovarà el decret de transferència de l'Insalud». Era el 3 de maig de 1985... ¡s'equivocà tan sols de 25 mesos! Anteriorment, però, ja hi havia hagut d'altres ajornaments i desmentiments. Ernest Lluch, ministre de Sanitat en el primer gabinet de Felipe González, va anunciar durant la seua estada a València el 25 de juliol de 1984 que la transferència de l'Insalud es faria «al llarg de la legislatura». Ho va deixar llarg i encara es quedà una miqueta curt.

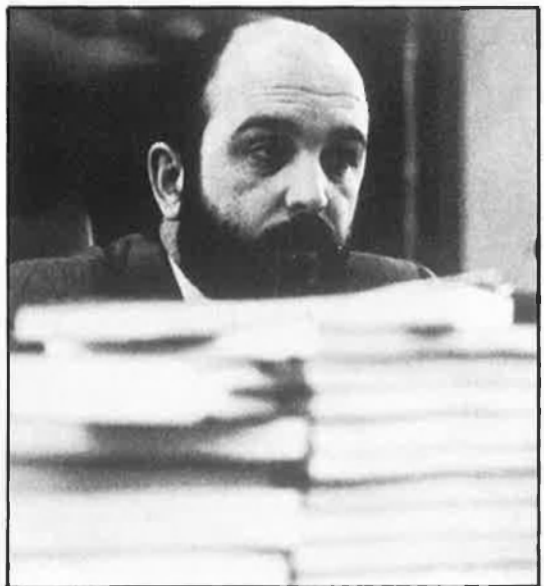
L'anunci està fet: l'1 de gener de 1988 el País Valencià administrarà la xarxa sanitària pública de l'Institut. Tanmateix, ¿què s'ha transferit al govern valencià? De moment... problemes, ja que la sanitat pública protagonitza de fa alguns mesos un greu conflicte laboral en el qual hi ha en joc interessos corporatius, una llei de retribucions que no complau a ningú i una atenció sanitària que s'ha anat deteriorant progressivament i que ha fet que, per primera vegada, els malalts hagen alçat la veu exigint el dret a una atenció adequada.

L'acord preveu el pas a l'administració autonòmica dels 23.000 treballadors que té l'Insalud al País Valencià. D'aquest conjunt de persones, unes 6.000 són metges i, la resta, personal auxiliar, administratius, etc. Pel que fa al cost d'aquest servei públic, l'acord

l'ha valorat en 113.823 milions de pessetes. Si tenim en compte que els pressupostos generals de la Generalitat per al 1987 són de 230.000 milions, veiem que l'Insalud suposa, per ell mateix, el 50 per cent del pressupost global. Pel que fa al nombre de treballadors transferits, des de l'1 de gener del 1988 la Generalitat tindrà en nòmina més de 55.000 funcionaris, dels quals 22.000 són personal docent assumit quan el govern valencià va rebre les competències d'Educació i 23.000 els que ara acull procedents de l'Insalud.

El punt clau de l'acord de transferències és saber en quines condicions el govern central l'ha transferit al govern valencià. Cal saber si en el paquet on hi ha els funcionaris van també el dèficit i les càrregues financeres que suporta aquest servei públic. Fa unes setmanes s'ha engegat el projecte de construcció de l'hospital del Baix Segura, a Oriola, ¿anirà a càrrec dels pressupostos generals de l'estat o es traspasarà aquest compromís econòmic als pressupostos autonòmics? Això és ben important, ja que hi ha en joc alguns milers de milions de pessetes.

D'altra banda, cal pensar que fins la data d'avui, només la Generalitat de Catalunya i la Junta d'Andalusia (1984) tenien competències en matèria de Sanitat, de manera que la Generalitat valenciana és la tercera administració autonòmica que ha assumit aquesta parcel·la. El País Basc i Galícia porten alguns anys discutint amb el

Joaquín Almunia.

govern central les condicions del traspass de l'Insalud, i encara no han pogut arribar a cap acord. Per això, en les pròximes setmanes caldrà estudiar amb ulls grans la lletra menuda de l'acord i veure en quines condicions s'ha fet, ja que no fóra correcte que la Generalitat hagués d'assumir cap dèficit acumulat, ni cap càrrega financera anterior a la data d'assumpció efectiva de la competència.

A partir d'ara (o millor dit, a partir de l'1 de gener de 1988) l'administració autonòmica valenciana gestionarà el «monstre» més gran de l'estat... El govern i el Parlament que han eixit de les eleccions del deu de juny hauran d'assumir el repte de fer que la sanitat pública funcione i que l'assistència sanitària arribe als nivells que la població exigeix. La Conselleria de Sanitat i Consum, al cap de la qual hi ha el doctor Joaquim Colomer, duu endavant la iniciativa de fer que els Centres d'Assistència Primària siguen alguna cosa més que ambulatoris sense massificar i que l'assistència bàsica arribe als petits pobles de les comarques de l'interior del país. Els resultats, però, no són tan satisfactoris com la conselleria voldria, segons han denunciat els professionals adscrits a aquests centres.

Aquest és el repte: millorar la gestió i l'assistència, ja que les insuficiències són ben paleses... massificació en els ambulatoris. Atenció superficial i amb poc de temps en les consultes dels ambulatoris. Manca de llits en els centres hospitalaris del país, que provoca que de vegades els malalts hagen de ser *aparcats* en passadissos, sales d'espera, etc., manca d'assistència en les zones rurals i en general, fora de les grans aglomeracions de població, etc. □

